

Zas Latweeschu lauschu draugs.

1837. 22. April.

16ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Pehterburgas. Augsti zeenigs Keisers 22da April irr pawehlejis, ka par to labbibu, fo is Kreewu waltibas wedd zaur Pohstu semmi us Pruhfchu semmi, wairs ne wajjaga muitu makfahst, un ka, ja schinni pawaffarâ jau no kaut-fahda zilwefa tahda muita buhtu nemta, tad to buhs doht atpaffal.

Is Ahkenes pilssehtas, Wahzsemme. Zuh 13ta lappâ, fur tikke runnahs pahr tahm daschadahm tizzibahm, kas pasaulé, arri jau buhfeet lassijuschi pahr teem Repormeereem, un ka winnu tizziba gan drihs wiffadi ar muhsu faeiioht. Sanahk teescham! ar muhsu eeksch tik dauds mahzibahm, ka pa zittahm mallahm Wahz-, Pruhfchu-, Schwizzeru-, ir Sprantschu-semmé jau dascha Repormeereu draudse no saweem waldneekem isluhdahs to brihwibu, ar Luteraanereem fadohtees weenâ tizzibâ. Tahda draudschu saweenofchana nu schai gaddâ arri tanni leelâ Ahkenes pilssehtâ, un prohti: us paschahm leeldeenam, notikkuse, abbahm draudschm par leelu preeku un mihtam Pestitam par gohdu un flawu!

F e s b e r u f o h k a.

”Krisch!“ — fazzija nammatehws us sawu audsefnu — ”teu luhpas tumfchas, un sohbi farkani; teescham effi bijis mannâs sustrinu ohgâs.“ —

”Nè, tehtht!“ — atfalka Krischus — ”rawds sustrinds ne biju wifs, bet labbak’ sehdeju leelâ Fesberu fohkâ; es us weenu sarru, swirbuls drohsch us zittu; abbi gan ne bijam dihki!“ — (Nammatehws pasmeijahs). ”Wiffi jelle barrojamees ifdeenas no ta pascha leela mihta fainneeka galda, kas sawas baggatas dewigas rohkas atweex tik lab bittitei seedds, fâ siffenam plawâs, siwtinai uppé, un putninam fruhmâs, ir sirmam stalli, un pascham zeenigam, kas winnu jahj, tik pat arridsan.“ —

”Tâ irr gan,“ — atbild scham nammatehws — ”dehls mihtais! bet par to, ka tu tahds labs usraugs un fohpejs effi mannam dahrsam, tad nu arri dseedi man atkal kahdu reis sawu smukku dseefnu no Fesberu fohka, fo labprahst dsirdu. Sinni, man naw lahga bals; bet swilpodams sohbu starpâ wilfschu to meldiju lihds ar mutti, — woi labbak ar salminu jeb lappu kahdu.“ — Krischus pasneeds tehwan kahdu lappu, un sahk nu dseedahst tâ:

1. Pats fazzija Deewinsch us pawass'ru:
"Eij, tahrpinam arri klahj' galdinu!" —
Us weetas, raug', Kesberu kohks isplaus
Ar tuhstoschahm lappahm; kahds falsch
un jauks! —
2. Jan ischell no ohlites kahrpurinsch,
Kur seema schis gullejs, kà leekundinsch;
Das muttiti atwere, tas issteepjabs,
Un meeg'pilnas aztinas isberschabs.
3. Ar sohbecm nu strahda pa lappinam,
Un kawejabs grauschoht pee mihtstatahm.
"Nu paldees," tas falka, "pilnas wehdez
rinsch!"
„Das bij man it baggatais brohfastinsch!“
4. Wehl fazzija Deewinsch us pawass'ru:
"Eu bittitei arri klahj' galdinu!" —
Tad gaddabs us kohku dauds tuhstoschi
It balti un mihtligi seedini.
5. To bittite reds un turv spindele,
Un, faulitei lezsoht, schi aisstrehje;
Schi dehnta tur kappeju nodsertees,
Kam taffes tit jaukas irr dewis Deews! —
6. Zaur zaurim schi seedinas pahrmekle;
Tè atspirgst — tai saufo bij mehliete;
Teiz kuhstohst: "tè faldum' ar kaudsi suht";
„Tè fukkuram waijag' gan lehtam buht!“
7. Tad fazzija Deewinsch us wassar u:
"Eij, swirbulam arri klahj' galdinu!"
Un tuhda, raug', kirsch-zohgas atrohdahs
Gan tuhstohst, it jauki peebreeduschas.
8. Klau! swirbulis falka: "tas jau preeksch
man!
"Ro prassichu dauds? — tè fo baudiht
gan!
"Tschak, tschak! tas man drohschib' un
spehtu dohd;
„Nu lehtadams dseedaschu it par gohd!“
9. Tad fazzija Deewinsch us rud deni:
"Jau wisseem nu deesgan! — eij, us-
kohpi!" —
Afs seemela wehjinsch tad puhteja,
Un semmi wisszaur schis nu farmoja.
10. Un seltenas, farkanas lappinas
Nu zitt' palkal zittas birt pasteidsahs;
Jo wiss, kas no semmes us augschu eet',
Tam semme irr atkal ta duffas-weet'.
11. Us seemu tad beidsohst wehl falka
Deews:
"Nu semmi tu apsegt wairs ne lees
dsees." —
Tad pahrsfu pulks birre par brihnumu,
Un aplahje pasaul' ar willanu.

Namma tehws. Nu deen jauka dseefmina, ne warr apnift to dsirdeht.

Krischus. Irr gan jauka; tatschu pats Kesberu kohks wehl labbaks; un
ja kahds man gribbetu woi gohtinu kahdu par dahwanu doht, woi Kesberu koh-
ku, lai weenu sewim paturru, tuhda nemtu to auglu-kohku.

Namma tehws. Gudrs effi gan; tu dohma sawâ prahtâ: kad man buhtu
saws ihpats kohks, tad jell man arri buhtu saws ihpats dahrs, woi kahds
semmes stuhris, kur kohkam sawa weeta. Pareisi! ihpachas namma durwis tew
wehl mihtakas buhtu; woi tà naw? Bet gohtina us sawahm tscherrahm kah-
jahm, ta tew gan warretu ruhpas un raises darriht daschadi.

Krischus. Zebè nu! kohks jau ne ehd ne seenu, ne juzzenus, ne mil-
tus, ne ausas; nè, bet klussi nodserahs, kà puppas behrns pee mahtes, fullu
sewin nemdams par berribu no semmes; dabbu dschwibas siltu no saules, spie-
dsinajabs weenumehr skaidrà gaisâ, un wehtu woi dranku laikâ nokratta mat-
tus. Gohtina warretu noniht preeksch laika, kas tad? Bet kohks tahds, tas
gaida us behrneem un behrnu behrneem ar saweem seedeem, ar putniu ligdahm,
faldaineem augteem, un ar wissu sawu swehtibu. —

Namma tehws. It teescham buhtu kohki paschi laimigi no wissahm rad-
ditahm leetahm, kad tiffai paschi apsinatohs, kà teem labbi klahjabs un fo labbu
darra; kahdi jauki tee jau pawassarâ irr, wehl kà behrnu autinds buhdami, un
kahdi wassarâ isgehrbit ar sawahm gohda drehbehm, kad ikweens tè labpraht

apstahjabs pee winneem, isbrihnojabs un Deewam pateiz; jeb arri, kad zella gah-
 jeis apmettabs semmê, appaksch kohka pawehni isdusseht, tê kahdu pihpiti isfimeh-
 feht, woi uskohst maises reezeni ar seeru; un kâ raschigs augtu kohks, Feiseram
 lihds, schehlafstibas dahwanas isdalla, ar ko eepreeze wezzus un jaunus, leelus un
 mafinus; un kâ schis seemas laikâ weenizais irr, kas ne eet eekschâ siltumu me-
 kleht us istabu, bet ja waijag', to wehl zitteem dohd. Nê; bet kohki paleef
 ahra, un kad breefmigi puttina, un wiffas mallas peedsihtas, tad schee ne retti
 labbu zellu apsihme zella wihram, kur eet, lai ne maldahs. Kad deenâs pats
 buhfi par fainneeku, Krischin! woi ar Deewa paligu kahds teefas wihrs, woi
 basnizas pehrminderis, lai Deews man dohd tewi redseht ir par paschu pagasta
 wezzaku, — us to jelle gudrs gan effi un labbi mahzihis, — tad tew waijaga
 muhsu lautimus pareisi skubbinah, lai kohkus dehsti un audse, un lai Deewu
 bihstahs; un prohti abbâs schinnis leetâs tew jadohd teem labbu preekschihmi,
 lai us tewi skattahs, un mahzjabs. Leelaku labbumu ne warrefi draudsei darriht,
 kâ tâ. Zo augtu kohks, kad to stahda un kohpj, ne ko ne makfa, jeb tihri ma-
 su leetu ween; bet kad leels isaudfis, tad irr behrneem tik labb' kâ labs pohds
 nandu pilns, ko fenn isdewe us augteem, un no ka behrni nu paschi fanemm
 pagaidas teefu. Un atkal ta deewabihjafchana, to sinnam no Deewa wahrdeem,
 ta jau derr pee wiffahm leetahm, un wehl schai ta apsohlichana schahs klahc
 buhdamas un tahs nahkofchas dshwofchanas. (1. Tim. 4, 8.)

Krischus. Klau, tehtiht! kad buhschu pee tawas maises sewim jau eekrah-
 jis tik dauds, ka pats jau warreschu kahdas mahjinâs usnemt, kad tad arri
 buhschu jau sawas nahkamas seewas mahtes meitu nehmis, un mihtais Deews
 man dohtu atwaffas redseht no sawas laulibas; tad stahdischu tuhda katram deh-
 lam, kas peedseem, ahbeli woi bumberu kohku, un ikweenai meitinai Fesberu woi
 pluhmu kohzinu; un scheem kohkeem dohschu to paschu wahrdu, kâ mannam
 behrnam, kam peederr; faukschu winnu par Jahni, Jurri, par Anninu woi Gree-
 tschu un t. j. pr. Tas buhs behrnam par seedu eeksch puhra un par paschu pir-
 mu mantu, kas tam peederr; skattischi nu deen ar leelu preeku, kâ tee reisê
 aug un istaisahs, ir behrns, ir kohks, un kâ abbi allasch jaukumâ peenemmahs;
 un par kahdeem gaddeem kâ firdigs sehns pats kahpeleh's us sawu kohku, un
 augtus fanems no sawas mantas. Bet kad mihtais Deews man atkal atnemt
 kahdu no manneem behrnieem ar laizigu agru nahwi, tad luhgschu zeenigu
 mahzitaju, lai mannim wehle sawu behrninu glabbah appaksch winna kohku.
 Nahk tad atkal pawassara, un wiffi kohki, it kâ no nahwes meega pamohsti,
 parahd' jaunu jaukumu, pilni un kupli no lappahm un seedeem, ar putninu pehr-
 kliteem, ar bittehm un kufstoneem un taurineem, un ar wiffu zerribu, — tad met-
 tischohs semmê us behrnina kappu, un teikschu kluffinam: Tschurtsch, behrnin,
 tschurtsch! taws kohzinsch seed! — isgulli tikkai labbâ meerâ sawu laiku; tew arri
 ne suddih's sawa zekama deenina lihds ar debbef's pawassaru! —

Namma tehws. Labbi, dehs! darri tâ; un lai tew tâ isdohdahs wifs
 par labbu; tâ buhs pareisi. Bet nu jau effam deesgan tehrsejschi kohpâ. Eefim
 nu atkal pee darba.

Krischus. Eefim, labprahc.

R. S — j.

Ar puff-balsi.

Pats faz = zi = ja Dee-winsch us pa = waff' = ru: „ei“, fahr-pi-nam

Ar weenu jo stipri lihds gallam, bet ne pahrlēku.

ar = ri flahj' gal = di = nu! " Us weetas, raug', kef = be = ru fohks is =

plauks ar tuhst-sto-schahm lappahm; fahds falsch un jauks!

Lihds 20. April pee Nihges irr atnahkufchi 28 fuggi un aisbrautufchi 3.

Brihw drikketh. No juhmallas-gubbernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. C. E. Napierky.